

Промените в данъчното законодателство за 2013 г.

В ДВ, бр. 94 от 30. 11. 2012 г. е обнародван Законът за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност (ЗИДЗДДС), който влиза в сила от 01. 01. 2013 г. С Преходните и заключителните разпоредби към ЗИД ЗДДС са направени промени и в:

- Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (§ 44);
- Кодекса за социално осигуряване (§ 47);
- Закона за здравното осигуряване (§ 48);
- Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя (§ 51);
- Закона за Националната агенция за приходите (§ 52);
- Закона за корпоративното подоходно облагане (§ 53);
- Закона за данъците върху доходите на физическите (§ 57);
- Закона за акцизите и данъчните складове (§ 61);
- Закона за счетоводството (§ 62);
- Закона за публичното предлагане на ценни книжа (§ 63);
- Закона за хазарта (§ 64).

По-важните изменения в Закона за данък върху добавената стойност, в сила от 01. 01. 2013 г.

Промените в Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС) могат да бъдат класифицирани в две групи:

- промени, свързани с хармонизиране на българското данъчно законодателство с изискванията на европейските директиви и решения на Съда на Европейските общности в областта на косвеното облагане,
- прецизиране на разпоредбите, които създават затруднения при практическото прилагане на закона.

Промени, свързани с хармонизиране на българското данъчно законодателство с изискванията на европейските директиви и решения на Съда на Европейските общности в областта на косвеното облагане

Първата част от тези промени са обусловени от Директива 2010/45/ЕО на Съвета от 13 юли 2010 година за изменение на Директива 2006/12/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на правилата за фактуриране. Те са свързани с правилата за **фактуриране на доставките**, а именно:

- разграничаване на държавата-членка, чиито правила за фактуриране се прилагат (чл. 111а - нов);
- промени, свързани с електронното фактуриране. Облекчават се някои от изискванията за издаване на фактури по електронен път и при самофактуриране. Предвидено е задължение за гарантиране на автентичност, цялост и четливост на фактурите, като автентичността и

целостта на електронните фактури могат да бъдат осигурени чрез използване на определени съществуващи технологии, като например електронен обмен на данни или квалифицирани електронни подписи. Всяко данъчно задължено лице по избран от него начин осигурява от момента на издаването им до края на периода на съхранението им автентичността на произхода, целостта на съдържанието и четливостта на фактурите и известията към фактурите, издадени от него или от негово име, както и на получените от него фактури и известия към фактури, независимо от това дали са на хартиен носител, или в електронна форма (чл. 113, ал. 11 - изм., чл. 113, ал. 12 и 13 – нови, чл. 114, ал. 6 - изм., и чл. 114, ал. 7 - 11 – нови);

- при неспазване на изискване за целите на контрола данъчно задължено лице да представи или да осигури онлайн достъп до издадени или съставени от него оригинални счетоводни документи, изискани от органа по приходите (освен ако документите са загубени или унищожени, за което лицето е уведомило органите по приходите) регистрацията по ЗДДС може да се прекрати (чл. 176, т. 6 - нова);

- промени в изискуемата информация при специфични случаи на облагане (чл. 114, ал. 4 - изм. - когато данъкът е изискуем от получателя, чл. 142, ал. 1 - изм. - при обща обща туристическа услуга, чл. 148, ал. 1 - нова - при фактуриране от дилър);

- възможност за издаване на сборна фактура за две или повече извършени доставки на стоки или услуги, данъкът за които става изискуем през един и същ данъчен период (чл. 113, ал. 13 - нова).

Втората част от първата група промени са обусловени от писмо на Европейската комисия EU Pilot 2781/11 за несъответствия на разпоредби в закона с Директива 2006/112/ ЕС. Те са свързани с правото на приспадане на данъчен кредит при доставки на **мотоциклети и леки автомобили**, а именно:

- за наем на леки автомобили и мотоциклети, както и за стоките или услугите, които са свързани с поддръжката, ремонта, подобрението или експлоатацията на наетите мотоциклети и леки автомобили, включително за резервни части, комплектовка, горивни и смазочни материали, ще е налице право на данъчен кредит (чл. 70, ал. 1, т. 4 и т. 5 - изм.);

- запазва се ограничението по отношение на правото на данъчен кредит (не може да се ползва) за придобити или внесени мотоциклети или леки автомобили и за стоките или услугите, които са свързани с поддръжката, ремонта, подобрението или експлоатацията им (чл. 70, ал. 1, т. 4 и т. 5 - изм.). Дадена е обаче възможност, ако една или повече от изброените дейности:

- 1) транспортни и охранителни услуги;
- 2) таксиметрови превози;
- 3) отдаване под наем на леки автомобили и мотоциклети;
- 4) куриерски услуги;
- 5) подготовка на водачи на моторни превозни средства;

б) препродажба на леки автомобили и мотоциклети,

представлява повече от 50% от общата стойност на всички изпълнени от регистрираното по ЗДДС лице доставки през последните 12 месец, то да е налице право на данъчен кредит и за леки автомобили и мотоциклети, които използва не само за тези дейности, както и за стоките или услугите, които са свързани с поддръжката, ремонта, подобрението или експлоатацията им, включително за резервни части, комплектовка, горивни и смазочни материали. В тези случаи правото на приспадане на данъчен кредит е налице от началото на месеца, следващ този, за който е изпълнено изискването за основна дейност (чл. 70, ал. 2, т. 5 - нова, т. 18а на § 1 от ДР на ЗДДС - нова).

- възстановява се старата дефиниция за „лек автомобил” - при определяне на броя на местата на лекия автомобил отпада изискването седалките да са монтирани от производителя (т. 18 на § 1 от ДР на ЗДДС - изм).

Третата част от първата група промени целят синхронизиране с изискванията на Директива 2008/8/ЕО на Съвета от 2008 г. за изменение на Директива 2006/112/ЕО по отношение на **мястото на доставката на услуги**, като от 1 януари 2013 г. се променя мястото на изпълнение на доставка на услуги по отдаване под наем или предоставяне за ползване на превозни средства на данъчно незадължено лице, които са различни от краткосрочен наем или краткосрочно предоставяне (чл. 23, ал. 4 и 5 - нови).

Прецизиране на разпоредбите, които създават затруднения при практическото прилагане на закона

По-важните промени от тази втора група са свързани с:

- ремонт и подобрение на **нает актив** за сметка на наемателя (респ. ползвателя):

- ремонт на нает актив. Право на данъчен кредит за разходите за ремонт на нает актив е налице, независимо от срока на ползването на наетия актив (чл. 9, ал. 4, т. 2 – изм. и чл. 70, ал. 3, т. 3 – изм.);

- подобрение на нает актив. Безвъзмездното извършване на услуга от държател (респ. ползвател) за подобрение на нает или предоставен за ползване актив се третира като възмездна облагаема доставка на услуга, като задължението за начисляване на ДДС възниква по общите правила на закона, а когато то не е направено в резултат на условие или задължение по договора - на датата на фактическото връщане на актива с подобрението при прекратяване на договора за наем или преустановяване ползването на актива (чл. 9, ал. 3, т. 3 от ЗДДС - нова, чл. 25, ал. 3 т. 6 - изм.). За извършеното подобрение (както и досега) се ползва право на данъчен кредит (чл. 70, ал. 3, т. 4 - изм.). Регламентира се, че създаването на нов актив от държател/ползвател на наетия или предоставен за ползване актив се приравнява на подобрение (т. 32 от § 1 на ДР на ЗДДС, изр. второ - ново);

- при **бартерите** - доставки, по които плащането е изцяло или частично под формата на стоки и/или услуги, първата възникваща от двете насрещни доставки ще се счита (както и досега) за авансово плащане по втората, като за него начисляването на ДДС ще трябва да става върху основа, равна на пазарната цена на стоката или услугата,

предоставяна по първата доставка. След като втората настъпваща във времето доставка възникне като данъчно събитие, ще трябва (окончателно) да се определи данъчната ѝ основа, която ще е равна на пазарната цена на стоката или услугата, предмет на тази втора доставка, към този момент (чл. 130, ал. 4 - нова, чл. 26, ал. 7 - изм.). Ако има разлика с данъчната основа, върху която е начислен ДДС по повод на авансовото плащане, ще е нужно издаването на дебитно или кредитно известие;

- срокът на подаване на описа за наличните активи и получени услуги **преди датата на регистрация**, както и при дерегистрация и последваща регистрация на лицето. Срокът за подаване на опис за наличните активи и получени услуги преди датата, за които може да се ползва данъчен кредит е удължен от 7 на 45 дни (чл. 74, ал. 2, т. 3 и ал. 3, т. 6 - изм., чл. 75, ал. 3 - изм., чл. 76, ал. 2, т. 4, чл. 77, ал. 3 - изм., чл. 103 - изм., чл. 132, ал. 4 - изм.);

- изчисляване на **данъчната основа, определена в чуждестранна валута**. В този случай левовата равностойност на валутата ще може да бъде определена и по последния обменен курс, публикуван от Европейската централна банка към момента, в който данъкът става изискуем. Конвертирането между валути, различни от еврото, се извършва, като се използва обменният курс на всяка от тези валути към еврото (чл. 26, ал. 6 - доп.);

- възникване на данъчно събитие при **вътреобщностните доставки с продължително действие**. Регламентира се, че в този случай данъчното събитие настъпва в края на всеки календарен месец, като за календарния месец на прекратяване на доставките данъчното събитие настъпва на датата на прекратяване на доставките.в (чл. 51, ал. 6 - нова);

- право на данъчен кредит за стоки и услуги, предназначени първоначално за извършване на освободени доставки или за дейност извън независима икономическа дейност, предназначението на които се променя. Дава се право на данъчен кредит за стоките и услугите, за които не е приспаднал данъчен кредит при придобиването им, тъй като са били предназначени за извършване на освободени доставки или за дейност извън независима икономическа дейност, в случай, че бъде променено предназначението им за облагаеми доставки (чл. 79, ал. 8 - изм.);

- корекции на данъчен кредит при унищожаване, липса или брак на активи от аварии или катастрофи. Уточнено е, че корекция на ползван данъчен кредит не се извършва при унищожаване, липса или брак, причинени от аварии или катастрофи, само за които лицето може да докаже, че не са причинени по негова вина или по вина на лицето, което използва стоката (чл. 80, ал. 2 т. 2 - доп.).

Всички промени са в сила от 01.01.2013 г.

Промени в Закона за корпоративното подоходно облагане, в сила от 01. 01. 2013 г.

С § 53 от ПЗР на ЗИД ЗДДС са направени промени и в Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО). По - важните промени са свързани с:

- **авансовите вноски за корпоративен данък.** Това е най-значителната промяна в закона, засягаща най-голям брой данъчно задължени лица. Промените са свързани с:

- начина на определяне на авансовите вноски. Авансовите вноски за корпоративен данък (месечни и тримесечни) се определят на базата на **прогнозна данъчна печалба**, декларирана от данъчно задължените лица, без да се вземат предвид данъчните им печалби от предходни години (чл. 83, ал. 1 - изм., чл. 86 - изм., чл. 87- изм.). Затова отпада и коефициентът за корекция, регламентиран години наред със Закона за държавния бюджет на Република България, както и възможността за приспадане на данъчна загуба от тримесечните авансови вноски (чл. 70, ал. 2 - отм.). Въведена е санкция под формата на лихва, когато дължимият годишен корпоративен данък (респ. 75 на сто от годишния данък при тримесечните вноски) надвиши с над 20 на сто сумата от внасяните прогнозни вноски, като лихвата се определя съгласно Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания и се изчислява от 16 април до 31 декември на съответната година, като има специфика за новоучредените дружества в резултат на преобразуване (чл. 89, ал. 1, 2, 4 и 5 - изм.). В тази връзка е запазена възможността данъчно задължените лица да подават **декларация по образец за намаляване или увеличаване на авансовите вноски**, когато смятат, че те ще се отличават от дължимия годишен корпоративен данък (чл. 88, ал. 1 и 2 - изм.). Декларацията за промяна се подава и в случаите на преобразуване, когато е налице промяна в размера на определените от приемащото дружество след преобразуването авансови вноски (чл. 88, ал. 3 - нова). Запазва се възможността за преотстъпване на авансови вноски (чл. 91);

- обхвата на данъчнозадължените лица, освободени от внасяне на авансови вноски. Освен новоучредените дружества (както и досега), освободени от внасяне на авансови вноски са лицата, чиито **нетни приходи от продажби за предходната година не превишават 300 000 лв.** (а не 200 000 лв. както бе досега), като на тези лица им е предоставена възможност по свое желание да правят тримесечни авансови вноски (чл. 83, ал. 2, т. 1 - изм., ал. 3 - нова);

- критерия за разграничване задължението за месечно и тримесечно авансово облагане. Критерият е нетните приходи от продажби за предходната година - **лицата, чиито приходи са в диапазона между 300 000 лв. и 3 000 000 лв. правят тримесечни авансови вноски** за корпоративен данък, а тези, чиито нетни приходи от продажби за предходната година са **над 3 000 000 лв., правят месечни авансови вноски** (чл. 84 - изм.). При преобразуване в годината на преобразуването приемащите дружества правят след преобразуването същия вид авансови вноски както преди преобразуването, а новоучредените дружества правят тримесечни авансови вноски (чл. 118, ал. 1 - изм., 147, ал. 1 - изм.);

- деклариране и внасяне на авансовите вноски. Данъчно задължените лица **декларират авансовите вноски за текущата календарна година заедно с подаване на годишната данъчна декларация за предходната календарна година**, като известна специфика е предвидена за преобразуващите се дружества и новоучредено дружество, избрало да внася тримесечни авансови вноски (чл. 87а - нова);

- внасяне на авансовите вноски. **Месечните авансови вноски за месеците януари, февруари и март се внасят в срок до 15 април на текущата календарна година, а за месеците от април до декември авансовите вноски се внасят в срок до 15-о число на месеца, за който се отнасят** (чл. 90, ал. 1 - изм.). Тримесечните вноски за първото и второто тримесечие ще се внасят в срок до 15-о число на месеца, следващ тримесечието, а **за третото тримесечие срокът за внасяне на авансовата вноска е 15 декември**. За четвъртото тримесечие (както и досега) не се прави авансова вноска (чл. 90, ал. 2 - изм.);

• **премахване на възможността за самостоятелна корекция от данъчнозадълженото лице на данъчни задължения**. Промяната е породена от въвеждане на единна данъчно-осигурителна сметка, предвиждаща нов ред на погасяване задълженията - без значение от вида му първо се погасява най-старото по възникване данъчно задължение (чл. 169, ал. 4 от ДОПК). В тази връзка отпада възможността за:

- приспадане на **надвнесен корпоративен данък** от следващи авансови и годишни вноски за същия данък, респ. от данък върху разходите (чл. 94 от ЗКПО се отменя, а ал. 2 на чл. 217 от ЗКПО, даваща възможност за приспадане на надвнесен корпоративен данък от данък върху разходи е прередактирана);

- при открита **счетоводна грешка** данъчнозадълженото лице само да коригира дължимия годишен корпоративен данък за текущата година (с разликата между данъчното задължение преди и след корекцията в резултат на грешката). Данъчно задълженото лице следва да уведомява писмено компетентния орган по приходите за възникналата вследствие на грешката корекция, който предприема действия за промяна на данъчния финансов резултат и на задължението за съответния данъчен период (чл. 75, ал. 3 - изм.);

• **данъка при източника**. Направените са следните промени:

- Декларацията по чл. 201 се подава за **дължимите** (а не за удържаните и внесени) данъци при източника (чл. 201 – изм.);

- периода на внасяне на данъка при източника е единствено **тримесечен** (до края на месеца, следващ тримесечието, през което е възникнало задължението за данък) (чл. 202, ал. 1 и 2 – изм.).

(Промените при данъка при източника наложиха въвеждане на преходни разпоредби (§ 54 и § 55 от ПЗР.).

• **периода на внасяне на данъка върху разходите**. Данъкът върху разходите става **годишен** данък и се внася еднократно в срок до 31 март на следващата година, а не ежесечно, какъвто е досегашният ред (чл. 211 - изм., чл. 212 –изм., чл. 213 , ал.1 - нова, ал. 2 и 3 - изм., чл. 214, ал. 1 - нова, чл. 215 - изм., чл. 217, ал. 2 - изм.);

- периода на внасяне на данъка върху приходите на бюджетните предприятия. Данъкът върху приходите на бюджетните предприятия става годишен данък и се внася еднократно в срок до 31 март на следващата година, а не ежесечно, както е досегашният ред (чл. 249 - изм., чл. 253 - изм.);

- периода на внасяне на данъка върху дейността от опериране на кораби. Данъкът върху дейността от опериране на кораби става годишен данък и се внася еднократно в срок до 31 март на следващата година, а не ежесечно, както е досегашният ред (чл. 257, ал. 2 – изм., чл. 260 - изм.);

- промени в разпоредбите, уреждащи данъка върху хазартната дейност. Промените са съобразени с новия Закон за хазарта, в сила от 1 юли 2012 г., една от съществените промени, в които е регламентирано на хазартните игри на разстояние. Облагането на дейността, извършвана от организаторите на хазартни игри от разстояние е с обичайната ставка 15 на сто (чл. 230 - изм.) (предложената намалена ставка от 7 на сто за този вид игри не бе приета). За игрите в игрално казино, за които се събира такса или комисиона за участие, данъкът върху хазартната дейност е в размер 15 на сто върху събраните такси и комисиони. Направени са и редица промени, насочени към усъвършенстване на действащите разпоредби.

- други промени:

- разходите за подкуп (за такива се дефинират престъпленията по чл. 301 – 307 от Наказателния кодекс) изрично се посочват като непризнати за данъчни цели (чл. 26, т. 12 – нова, т. 65 от § 1 на ДР на ЗКПО - нов);

- нова административнонаказателна разпоредба, с която се предвиждат санкции за неспазване на условията и реда за отпечатване на ваучери за храна (чл. 277а, ал. 3 - нова).

Всички промени са в сила от 01. 01. 2013 г.

Промени в Закона за данъците върху доходите на физическите лица от 01. 01. 2013 г.

С § 57 от ПЗР на ЗИД ЗДДС са направени промени и в Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ). По-важните промени са свързани с:

- лихвите върху депозитните сметки на физически лица (местни и чуждестранни). Доходите от лихви по депозитни сметки в български търговски банки и клонове на чуждестранни банки, установени в страната, както и от други банки в държава – членка на ЕС или ЕИП стават облагаеми (чл. 13, ал. 1, т. 8 – изм.).

От 01. 01. 2013 г. лихвите по депозити на местни физически лица се облагат върху брутната сума с 10 на сто окончателен данък (чл. 38, ал. 13 - нова), като възникването на данъчното задължение върху лихвите, се свързва с момента на начисляване на лихвата по депозитната сметка, а не с датата на фактическото ѝ изплащане, независимо от обръквация на пръв поглед термин «придобиване» (чл. 11, ал. 1, т. 2).

Данъкът върху лихвити по депозитните сметки на местни физически лица, открити в търговските банки и клоновете на чуждестранни банки в страната се удържа и внася от самата банка/клон в срок до края на месеца, следващ месеца на придобиването на дохода, т.е. в срок до края на месеца, следващ месеца на начисляването на лихвата по банковата сметка, като при депозити, при които е уговорено авансово плащане на лихвата (при откриване на депозита или периодично) е изрично регламентирано, че данъкът се удържа към датата на падежа или датата на предсрочното прекратяване на депозита, а не датата на самото авансово плащане (чл. 65, ал. 9 от ЗДДФЛ - нова, чл. 11, ал. 5 - нова).

При облагане на лихвите по депозитни сметки на чуждестранните физически лица от ЕС и ЕИП отново се възстановява обичайният механизъм за облагане на лихви на чуждестранни лица. При останалите чуждестранни лица (от страни извън ЕС и ЕИП) няма промяна. Лихвите по депозитните им сметки винаги са били облагаеми.

Лихвата по депозитна сметка в полза на местно физическо лице от търговска банка извън територията на страната (независимо дали става въпрос за страна от ЕС, ЕИП или трета страна) винаги са облагаеми, като се облагат с окончателен данък 10 на сто (чл. 38, ал. 13 - нова и чл. 46, ал. 1 – изм.). Данъкът се внася от местното физическо лице, придобило дохода, в срок до края на месеца, следващ тримесечието на придобиването му по сметка на ТД на НАП по постоянния му адрес (чл. 67, ал. 1 – изм. и чл. 68, ал. 1 от ЗДДФЛ). Придобитите доходи от лихви по депозитни сметки извън страната подлежат информативно задължително на деклариране в годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ (чл. 50, ал. 1, т. 3, б. »в« - изм. и чл. 52, ал. 1, т. 4).

Доколкото «депозитни сметки» са банкови сметки за съхранение на пари за определен срок срещу възнаграждение (лихва) (т. 58 от § 1 на ДР – нова), то остават необлагаеми и през 2013 г. доходите генерирани по безсрочните банкови сметки (разплащателни и спестовни, вкл. детски спестовен влог) с източник България или друга страни от ЕС или ЕИП.

- регламентиране цената на придобиване, необходима при определяне на облагаемия доход при продажба или замяна на имущество, в случаите на заличаване на едноличен търговец, когато имуществото на предприятието е преминало към физическото лице - собственик (чл. 33, ал. 6, т. 10 - нова). Приема се, че цената на придобиване, която трябва да се има предвид при определяне на облагаемия доход по реда на чл. 33 от ЗДДФЛ е данъчната стойност на имуществото към момента на заличаването на едноличния търговец от търговския регистър. "Данъчна стойност" за целите на чл. 33, ал. 6, т. 10 е тази по смисъла на чл. 53, ал. 4 от ЗКПО, т.е. данъчната амортизируема стойност на актива, намалена с начислената данъчна амортизация за него (т. 57 от § 1 на ДР - нова);

- въвеждане срок за издаване на образците на служебните бележки по чл. 45, ал. 4 и 7 от ЗДДФЛ (чл. 45, ал. 8 - нова). Регламентира се, че Служебната бележки по чл. 45, ал. 4 от ЗДДФЛ (изготвяна в два случая – за доходи от друга стопанска дейност по смисъла на чл. 29 от ЗДДФЛ и за доходи от наем или друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество по смисъла на чл. 31

от ЗДДФЛ) и Служебната бележки по чл. 45, ал. 7 от ЗДДФЛ (за доходи от други източници по чл. 35 от ЗДДФЛ) се издават при поискване от лицето, придобило дохода, а когато лицето не е поискало издаването им - в срок до 15 април на следващата година;

- отпадане на възможността за приспадане от едноличния търговец или от физически лица, регистрирани като тютюнопроизводители и земеделски производители, облагани по реда на чл. 29а от ЗДДФЛ, на надвнесен за данъчната година данък от следващи авансови и годишни вноски. Разпоредбата на ал. 5 на чл. 48 от ЗДДФЛ, даваща такава възможност, се отменя. Промяната е обусловена от въвеждането на единна данъчно осигурителна сметка, предвиждаща нов ред на погасяване задълженията (чл. 169, ал. 4 от ДОПК);

- промени в **декларацията по чл. 55 от ЗДДФЛ**, свързани с обхвата на декларираните доходи и сроковете на подаването ѝ. От 01.01.2013 г. обхватът на данъците, подлежащи на деклариране по реда на чл. 55, ал. 1 от ЗДДФЛ, се разширява. Предприятията и самоосигуряващите се лица - платци на доходи на физически лица, подават декларацията по чл. 55, ал. 1 от ЗДДФЛ за всички данъци, които са задължени да удържат и внасят по реда на ЗДДФЛ, а **не само за окончателни данъци в полза на чуждестранни лица** по реда на чл. 37 и чл. 38 от ЗДДФЛ, както бе до 31.12. 2012 г. (чл. 55, ал. 1 - изм.). Следователно според разпоредбата на чл. 55, ал. 1 от ЗДДФЛ обект на деклариране от предприятията и самоосигуряващите се лица - платци на доходи следва да бъдат:

- окончателните данъци, дължими върху доходи на местни и чуждестранни лица по реда на чл. 37 и чл. 38 от ЗДДФЛ;

- авансовия данък, дължим върху изплатени доходи от друга стопанска дейност и наеми или друго възмездно предоставяне на имущество или права. Не се декларира единствено удържаният данък за доходи от трудови правоотношения, за който се подава информация по реда на чл. 73, ал. 6 от ЗДДФЛ (чл. 55, ал. 3),

Декларацията по чл. 55, ал. 1 от ЗДДФЛ се подава в сроковете за внасяне на дължимите данъци в ТД на НАП по регистрацията си (чл. 56 - изм., чл. 57 - изм. и чл. 66, ал. 1). Това означава, че срокът на подаване на декларацията по чл. 55, ал. 1 от ЗДДФЛ, като правило ще е тримесечен (до края на месеца следващ тримесечието на начисляване/изплащане на дохода), с изключение на случаите на доходите от лихви по депозитни сметки данъкът, върху които се дължи от търговската банка/клон на чуждестранна банка в страната ежемесечно - до края на всеки месец, следващ месеца на придобиването им).

Същата декларация се подава в сроковете на внасяне на данъка и от самите физически лица, придобили дохода, когато платецът на дохода не е предприятие или самоосигуряващо се лице (чл. 55, ал. 2 от ЗДДФЛ);

- конкретизиране на доходите, които предприятията и самоосигуряващите се лица по смисъла на КСО - платци на доходи посочват в **Справката по чл. 73 от ЗДДФЛ**. От 01. 01. 2013 г. на деклариране в Справката по чл. 73 от ЗДДФЛ подлежат само изрично изброени доходи, т.е. предприятията и самоосигуряващите се лица по смисъла на КСО - платци на доходи, посочват изплатените през годината

доходи на физически лица, само ако са изрично изброени в ал. 1 на чл. 73 от ЗДДФЛ. Ако даден доход не е сред изброените в чл. 73, ал. 1, т. 1- 4 от ЗДДФЛ - той не подлежи на деклариране. Следователно освен доходите от трудови правоотношения по смисъла на т. 26 от § 1 на ДР на ЗДДФЛ и доходите от задължителното социално осигуряване, вече не подлежат на деклариране в Справката по чл. 73 от ЗДДФЛ голяма част от необлагаемите доходи, а други (посочените в чл. 13, ал. 1, т. 3, 7, 8, 9, 20, 21 и 24) се посочват само, ако превишават прага от 5000 лв.;

- промени в **сроковете за внасяне на авансовия данък при доходи от трудови правоотношения**. Авансовият данък, определян по реда на чл. 42 от ЗДДФЛ, който работодателят е задължен да удържа, се внася до 25-о число на месеца, следващ месеца, през който данъкът е удържан от лицата или през който са направени частичните плащания в случаите по чл. 42, ал. 6 от ЗДДФЛ (чл. 65, ал. 11- изм.). Сроктът е синхронизиран с този за внасяне на дължимите социални и здравни осигуровки;

- промени в **сроковете за внасяне на авансовия данък за доходите от друга стопанска дейност и наем** или друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество. Във всички случаи на авансово облагане на доходи от друга стопанска дейност и наем или друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество дължимият данък се внася в срок до края на месеца, следващ тримесечието на придобиване на дохода, независимо от това дали данъкът се удържа и внася от предприятията и самоосигуряващите се лица - платци на съответния доход (чл. 65, ал. 12 - изм.) или физическото лице получател на дохода (чл. 67, ал. 1 и 2 – изм.). И в двата случая за доходи, придобити през четвъртото тримесечие на данъчната година, не се удържа и внася авансов данък (чл. 65, ал. 12 - изм. и чл. 67, ал. 2 - изм.);

- промени в **сроковете за внасяне на окончателния данък върху доходи на местни и чуждестранни физически лица**. Промяната в сила от 01. 01. 2013 г. цели постигане на максимално уеднаквяване на сроковете за внасяне на окончателен данък по реда на чл. 37 и чл. 38, като водещ е края на месеца, следващ тримесечието на начисляването/изплащането на дохода, без значение от вида на дохода и кой следва да удържи и внесе данъка (чл. 65, ал. 1, ал. 2, ал. 3, ал. 4, ал. 7, ал. 9 и ал. 10 – изм. и чл. 67, ал. 1 - изм.). Промените в срока на деклариране на окончателните данъци наложиха въвеждане на преходни разпоредби (§ 59 и § 60 от ПЗР).

Всички промени са в сила от 01.01.2013 г.

Промени в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, в сила от 01.01.2013 г.

С § 44 от ПЗР на ЗИД ЗДДС са направени промени и в отделни разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК). Промените не са много, но са съществени, доколкото са свързани с въвеждане на **единна данъчно-осигурителна сметка**, чрез която се постига нов ред на погасяване на публичните задължения, а именно:

- променен е редът на погасяване на публичните задължения, като е въведен принципът на погасяване на най-старото задължение. Въвежда се поредност на погасяването по реда на настъпване на падежа на задължението, без значение на начина на установяването му - чрез декларация или издаден от администрацията акт и без значение дали става въпрос за данъци или осигуровки. С внесени данъци могат да се погасяват задължения за осигуровки. При повече задължения с един и същ падеж те се погасяват съразмерно (чл. 169, ал. 4 – изм.). Доколкото става въпрос за погасяване на публични задължения според поредността им, без значение дали става въпрос за данъци или за осигуровки, се отменя ал. 1, на чл. 179 от ДОПК, според която внесените в НАП приходите вноски се прехвърляха в съответните сметки на ДОО в НОИ, в набирателната сметка на НЗОК и фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" до края на всеки работен ден.

Промените са насочени само към събираните от НАП вземания за данъци и задължителни осигурителни вноски преди образуване на изпълнително производство. Както е посочено в Мотивите към Проекта на ЗИД ЗДДС промените в ДОПК след образуване на изпълнително дело по отношение на събираните публични вземания, включително и от други вискатели, агенцията ще събира публичните вземания по отделна набирателна сметка.

Поради възприетия в ДОПК принцип на предварителното изпълнение на актовете, за да бъдат избегнати проблеми в практическото прилагане по отношение на подлежащи на изпълнение, но оспорени актове, принципът на погасяване на най-старото задължение не се прилага по невлезли в сила актове. Както е посочено в Мотивите към Проекта на ЗИД ЗДДС предварителното изпълнение на същите следва да се осъществи чрез заплащането им в хода на принудителното изпълнение по особената набирателна сметка. Ако лицето желае доброволно да изпълни акта, то следва да заяви това преди образуването на изпълнителното дело (чл. 169, ал. 5 – нова, изр. второ).

Във връзка с направените промени се регламентира право на електронен достъп до собствената данъчно-осигурителната сметка по ред и начин, определени със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите (чл. 87, ал. 9 – нова). Виж информацията на Интернет страницата на НАП.

- въведени са преходни разпоредби:

- с недължимо платени към 31 декември 2012 г. суми за публични задължения, установявани от Националната агенция за приходите, се погасяват задължения по реда на чл. 169, ал. 4 от ДОПК, освен ако до влизането в сила на този закон е подадено искане по чл. 129, ал. 1 от ДОПК (§ 45 от ПЗР на ЗИД ЗДДС);

- за неплатените публични задължения, срокът за плащане на които е изтекъл преди 1 януари 2008 г., чл. 169, ал. 4 от ДОПК се прилага след 1 януари 2014 г. (§ 46 от ПЗР на ЗИД ЗДДС);

- следва да се има предвид, че:

- член 169, ал. 4 от ДОПК не се прилага за осигурителни вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване, като те ще се събират в

отделна сметка с оглед на техния капиталов характер и запазване правата на осигурените лица (чл. 159, ал. 2 от КСО – нова). При наличие на няколко задължения, които длъжникът не е в състояние да погаси едновременно до започване на принудителното им събиране, той може да заяви кое от тях погасява. Ако не е заявил това, погасява се задължението, на което срокът за плащане изтича най-рано. (чл. 159, ал. 2 и ал. 4 от КСО – нова). При несъответствие между подадените данни за осигурените лица и внесените осигурителни вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване преводите към пенсионноосигурителното дружество се извършват пропорционално на осигурителните вноски за лицата, изчислени съгласно данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО (чл. 159, ал. 5 от КСО – нова, в сила от 01. 07. 2013 г. и § 22р от ПЗР - нов, в сила от 01. 07. 2013 г.).

- по отношение на здравноосигурителните вноски се дава възможност на лицата да заявят кое от задълженията си погасяват с оглед запазване на правата им за ползване на здравни услуги (чл. 41, ал. 2 - изм. от ЗЗО и § 50 от ПЗР).

- възстановява се старият срок за олихвяване на авансовите вноски, невнесени в срок – до 31 декември на годината, за която се дължи авансовата вноски (чл. 175, ал. 2 т. 2 - изм.).

Вследствие на направените промени, от 01. 01. 2013 г. всички данъци и осигурителни вноски (с изключение на тези за допълнително задължително пенсионно осигуряване):

- ще се плащат по една единствена банкова сметка;
- при превод на пари към бюджета отпадат всички кодове за вид плащане;
- няма да се попълва изрично основание за плащане, тъй като погасяването на задълженията към бюджета ще става според датата на възникването им.

Промени в Закона за акцизите и данъчните складове, в сила от 01.01.2013 г.

С § 61 от ПЗР на ЗИД ЗДДС са направени **промени и в Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС)**. По-важните от тях са:

- увеличаване на акцизните ставки във връзка с поетите ангажменти за поетапно повишаване на акцизите върху горивата до достигане на минималните нива на облагане в ЕС съответно акцизната ставка: за газьол с кодове по КН от 2710 19 41 до 2710 19 49 и за керосин с кодове по КН 2710 19 21 и 2710 19 25 става 645 лв. (вместо 630 лв.) за 1000 литра; за енергийни продукти с кодове по КН от 2710 11, различни от тези по чл. 32, ал. 1, както и за енергийни продукти с кодове по КН 2707 10, 2707 20, 2707 30, 2707 50, 2709 става 710 лв. (вместо 685 лв.) за 1000 литра; за енергийни продукти с кодове по КН от 2710 19, различни от тези по чл. 32, ал. 1, става 645 лв. (вместо 600 лв.) за 1000 литра; енергийните продукти, предназначени за добавяне или разреждане на моторни горива, когато не може да се определи за какъв вид гориво са предназначени, става 710 лв. (вместо 685 лв.) за 1000 литра (чл. 32, ал. 1, т. 3 и 4, ал. 7, ал. 8 и ал. 9);

- отпадане на задължението при прилагане на намалените акцизни ставки върху природен газ и въглища, използвани за отопление, тези енергийни продукти да се придружават от документа съгласно приложение № 14а към Правилника за прилагане на ЗАДС (чл. 33, ал. 3 - изм.);

- отпадане задължението за регистрация по реда на чл. 57а, ал. 1, т. 2 от ЗАДС на лицата, които продават природен газ само за моторно гориво (чл. 57а, ал. 7 – нова, в сила от 30.11.2012 г.). Както е посочено в Мотивите към проекта на ЗИД ЗДДС целта е да се облекчат лицата, извършващи дейности по продажби на природен газ единствено за моторно гориво, като по този начин те ще закупуват енергийния продукт с платен акциз;

- допълване реквизитите на акцизния данъчен документ по чл. 84, ал. 6 (чл. 84, ал. 6, т. 17 - 21 - нови, в сила от 01. 04. 2013 г.). Както е посочено в Мотивите към проекта на ЗИД ЗДДС, промяната е обусловена от разработването от Агенция „Митници“ на интегрирана информационна система, която обхваща движението и контрола на всички акцизни стоки, т.нар. Българска акцизна централизирана информационна система (БАЦИС);

- регламентиране на реда на анулиране на погрешно съставени или поправени данъчни документи. Това следва да е по ред и начин, определени с правилника за прилагане на закона (чл. 84, ал. 11 - нова, в сила от 01. 04. 2013 г.);

- отпадане на изискването лицензираният складодържател да отрази незабавно в информационната система на Агенция "Митници", че стоката по регистриран електронен акцизен данъчен документ, е напуснала данъчния склад (чл. 84, ал. 15 и свързаната с нея разпоредба на чл. 113а, предвиждаща санкция за неизпълнение на задължението са отменени, в сила от 01. 04. 2013 г.);

- въвеждане на допълнителен реквизит в данъчния документ по чл. 85, в който се вписват законовите основания за недължимост на акциза (чл. 85, ал. 2, т. 8 - нова, в сила от 30. 11. 2012 г.)

- промени, свързани с документирането на вътреобщностните доставки на акцизни стоки с оглед прилагането на реда за освобождаване от облагане с акциз при движение на енергийни продукти до територията на друга държава членка (чл. 86, ал. 5 и 6 - нови, в сила от 01. 04. 2013 г.);

- уточняване, че посочването на количествата в акцизното дебитно или кредитно известие е само за целите на определянето на увеличението или намалението на начисления акциз по издаден акцизен данъчен документ (чл. 86, ал. 7 - нова, в сила от 30. 11. 2012 г.);

- промяна в § 78 от ПЗР на ЗАДС (ДВ, бр. 54 от 2012 г.), целяща да поясни, че определеният преходен период се отнася до всички лица по чл. 57а, ал. 1, т. 2 (в сила от 30.11.2012 г.)

Променени са още и още разпоредбите на чл. 33, ал.1, т. 2 (доп.) и на чл. 66, ал. 5 (ред. промяна), като промените са в сила от 30. 11. 2012 г.

Промени в Закона за счетоводството, в сила от 01. 01.2013г.

С § 62 от ПЗР на ЗИД ЗДДС е направена промяна и в Закона за счетоводството (ЗСЧ), в сила от 01. 01. 2013 г.

Регламентира се, че счетоводните документи, които постъпват в предприятията на чужд език, се придружават с превод на български език на съдържанието на отразените в тях стопански операции, с изключение на документите, които са данъчни документи по смисъла на чл. 112, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗДДС (чл. 3, ал. 2 от ЗСЧ. - изм.).

Промяната е свързана с промените в данъчните документи по смисъла на чл. 112, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗДДС, обусловени от въвеждане на разпоредбите на Директива 2010/45/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2010 г. за изменение на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на правилата за фактуриране на данък върху добавената стойност (§ 1а от ДР, т. 4 - нова).

Промени в Кодекса за социално осигуряване, в сила от 01. 01. 2013 г.

С § 47 от ПЗР на ЗИД ЗДДС са направени промени и в Кодекса за социално осигуряване (КСО).

По-важните промени са:

- промени в **сроковете** за внасяне на осигурителните вноски.

Осигурителните вноски на:

- лицата по чл. 4а, ал. 1 се внасят от работодателя **до 25-о число** на месеца, следващ месеца, през който е положен трудът (чл. 4а, ал. 7 – изм.);

- лицата по чл. 4, ал. 1 и 2 се внасят от осигурителите **до 25-о число** на месеца, следващ месеца, през който е положен трудът (чл. 7, ал. 1 – изм.).
Върху допълнителни доходи от трудова дейност след посочения срок осигурителните вноски за месеца, през който е положен трудът, се внасят от осигурителите до 25-о число на месеца, следващ месеца на начисляването или изплащането на доходите (чл. 7, ал. 2 - изм.);

- самоосигуряващите се лица се внасят **до 25-о число** на месеца, следващ месеца, за който се дължат (чл. 7, ал. 4 - изм.);

- лицата, които работят без трудово правоотношение, се внасят от осигурителя **до 25-о число** на месеца, следващ месеца на изплащане на възнаграждението (чл. 7, ал. 6 - изм.);

- изрично се регламентира, че **частта от осигурителните вноски, която е за сметка на осигурените лица съгласно чл. 6, ал. 3, не се удържа от авансовите плащания** (чл. 7, ал. 11 - изм. – отпадна уточнението: “освен в случаите, когато за съответния месец е изплатен само аванс”.);

- промени в **сроковете за представяне на документи** за изплащане на обезщетение за:

- временна неработоспособност или трудоустрояване (чл. 40а – изм.);

- за бременност и раждане (чл. 48б – изм.);

- за отглеждане на малко дете (52б.- изм.);

- **дължимата лихва за непогасени в срок задължения за задължителни осигурителни вноски се изравнява с тази за данъчните задължения - събира се в размер на основния лихвен процент на Българската народна банка за периода плюс 10 пункта (а не 20 на сто) (чл. 113, ал.1 - изм.);**

- **отпада изискването** при всяко теглене на пари за трудови възнаграждения **да се депозират платежните документи и декларации** пред банките, че са внесени дължимите осигурителни вноски върху тези суми и съответно санкциите на банките и длъжности лица, ако не го спазят (чл. 7, ал. 9 -отм., чл. 111 - отм. и чл. 355, ал. 3 - отм.);

- промени в разпоредби, свързани с допълнително задължително пенсионно осигуряване, обусловени от въвеждане на единна данъчно-осигурителна сметка (чл. 159, ал. 2, 4 и 5 – нови и § 22р от ПЗР). Те са разгледани при промените в ДОПК.

Промените са в сила от 01. 01. 2013 г., с изключение на промените в чл. чл. 159, ал. 5 и § 22р от ПЗР, които влизат в сила от 01. 07. 2013 г.

Промени в Закона за здравното осигуряване, в сила от 01. 01. 2013 г.

С § 48 от ПЗР на ЗИД ЗДДС са направени промени и в Закона за здравното осигуряване (ЗЗО).

По-важните промени са:

- промени в **сроковете** за внасяне на здравните осигуровки.

Здравноосигурителните вноски:

- на лицата в неплатен отпуск, които не подлежат на осигуряване на друго основание се внасят чрез съответното предприятие или организация **до 25-о число** на месеца, следващ този, за който се отнасят (чл. 40, ал. 1, т. 1, буква „б“ - изм.);

- за сметка на самоосигуряващите се лица се внасят **до 25-о число** на месеца, следващ месеца, за който се отнасят (чл. 40, ал. 1, т. 2 - изм.);

- за лицата, работещи без трудово правоотношение се внасят от възложителя **до 25-о число** на месеца, следващ месеца на изплащане на възнаграждението (чл. 40, ал. 1, т. 3 , буква „в“ - изм.);

- на лицата във временна неработоспособност поради болест, бременност и раждане и отпуск за отглеждане на малко дете се внасят **до 25-о число** на месеца, следващ месеца, за който се отнасят (чл. 40, ал. 1, т. 5 - изм.);

- на служителите на Българската православна църква и други признати по нормативно-установен ред вероизповедания се внасят **до 25-о число** на месеца, следващ този, за който се отнасят (чл. 40, ал. 1, т. 7 - изм.);

- на лицата, които не подлежат на осигуряване на друго основание се внасят **до 25-о число** на месеца, следващ месеца, за който се отнасят (чл. 40, ал. 5, т. 1 - изм.);

- лицата, осигурявани по реда на чл. 40, ал. 5 от ЗЗО (т.е. неосигурявани на друго основание) могат да избират осигурителен доход, върху който се осигуряват. Изборът става при подаване на Декларацията по чл. 40, ал. 5, т. 2. Срокът за подаване на Декларацията

също вече е до 25-о число на месеца, следващ месеца на възникване задължение за самоосигуряване (чл. 40, ал. 5, т. 2 - изм.). Посочено е, че здравноосигурителните вноски за лицата, които са подали декларация по чл. 40, ал. 5, т. 2 от ЗЗО преди 01. 01. 2013 г. се определят върху половината от минималния размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със ЗБДОО, като лицата, които по свой избор желаят да се осигуряват върху по-висок осигурителен доход подават нова декларация в срок до 31. 01. 2013 г. (§ 49 от ПЗР);

- промени в разпоредби, обусловени от въвеждане на единна данъчно - осигурителна сметка (чл. 41 и § 50 от ПЗР). Те са разгледани при промените в ДОПК.

Други промени, свързани с данъчното и осигурителното законодателство

С преходните разпоредби на ЗИД ЗДДС са направени промени и в

- Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя (§ 51 от ПЗР) - регламентира се, че вноските във фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ се внасят едновременно с осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване (чл. 20 ал. 4 - изм.);

- Закона за Националната агенция за приходите (§ 52 от ПЗР) - названието на **дирекция „Обжалване и управление на изпълнението“ става дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“** (чл. 10, ал. 2 и 3 - изм.);

- Закона за публичното предлагане на ценни книжа (§ 63 от ПЗР) - Фондът за компенсирание на инвеститорите се освобождава от заплащане на корпоративен данък за дейностите по компенсирание на инвеститорите. Промяната е породена от правния статут, нормативно регламентиранияте функции и цели, за които Фондът за компенсирание на инвеститорите е създаден (чл. 77м, ал. 3 - нова).

Промените са в сила от 01. 01. 2013 г.